

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Αικατερίνη Σπυριδάκη

Βουλευτής Ν.Λασιθίου

Αθήνα, 10 Οκτωβρίου 2024

ΑΝΑΦΟΡΑ

**Προς: τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Θεόδωρο Σκυλακάκη
την Υπουργό Τουρισμού, κα Όλγα Κεφαλογιάννη**

**ΘΕΜΑ: « Ζητήματα που προκύπτουν από την αναθεώρηση του Ειδικού Χωροταξικού
Σχεδίου για τον Τουρισμό »**

Κυρία Υπουργέ,

Κύριε Υπουργέ,

Σας καταθέτω ως Αναφορά το δημοσίευμα της τοπικής εφημερίδας «ΑΝΑΤΟΛΗ» της 10^{ης} Οκτωβρίου 2024 με αριθμ. φύλλου 19.920 που αναφέρεται στην επανεξέταση του Ειδικού Χωροταξικού Σχεδίου για τον Τουρισμό. Σύμφωνα με το δημοσίευμα, η Υπηρεσία Περιβάλλοντος του Δήμου Αγίου Νικολάου διατυπώνει σοβαρές επιφυλάξεις σχετικά με την προτεινόμενη αναθεώρηση του Σχεδίου και ζητάει τον έλεγχο των επιπτώσεων της στην περιοχή.

Τα κυριότερα ζητήματα που τίγονται στο δημοσίευμα περιλαμβάνουν:

- **Επιπτώσεις στη βιωσιμότητα και τη φυσική κληρονομιά:** Η αναθεώρηση του Ειδικού Χωροταξικού ενδέχεται να επηρεάσει περιοχές προστασίας, όπως το δίκτυο NATURA, και να προκαλέσει περαιτέρω πιέσεις στα φυσικά οικοσυστήματα και τη βιοποικιλότητα της περιοχής.
- **Έλλειψη υποδομών:** Η περιορισμένη ανάπτυξη βασικών υποδομών, όπως το οδικό δίκτυο (ΒΟΑΚ), συνιστά σοβαρό εμπόδιο για τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη της περιοχής.

- **Χωροταξική ρύθμιση:** Η ένταξη περιοχών σε ζώνες τουριστικής ανάπτυξης χωρίς προηγούμενη μελέτη και έλεγχο των επιπτώσεων προκαλεί ανησυχίες για την ισορροπία μεταξύ τουριστικής ανάπτυξης και προστασίας των τοπικών κοινοτήτων.
- **Ανεπάρκεια φυσικών πόρων:** Η αυξημένη τουριστική ανάπτυξη ενδέχεται να επιβαρύνει σημαντικά τους φυσικούς πόρους, ιδιαίτερα το νερό, το οποίο είναι ήδη σε περιορισμένη επάρκεια στην περιοχή.
- **Ανάγκη αναβάθμισης υπηρεσιών και υποδομών:** Αναφέρονται ελλείψεις στη διαχείριση των αποβλήτων, στην επαρκή υποστήριξη των τουριστικών εγκαταστάσεων, και στις ανάγκες συντήρησης των υποδομών μεταφορών και δημοσίων έργων.

Επιπλέον, η Υπηρεσία Περιβάλλοντος του Δήμου Αγίου Νικολάου τονίζει την ανάγκη για μία συνολική προσέγγιση που θα λαμβάνει υπόψη όχι μόνο την οικονομική ανάπτυξη μέσω του τουρισμού, αλλά και την προστασία των τοπικών πόρων και την αναβάθμιση των υποδομών, προς όφελος των κατοίκων και των επισκεπτών.

Παρακαλούμε για τις δικές σας ενέργειες σχετικά με τα ζητήματα που θέτει το δημοσίευμα και για την αναθεώρηση του Ειδικού Χωροταξικού Σχεδίου για τον Τουρισμό, με στόχο την εξασφάλιση μίας ισόρροπης και βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης.

Επισυνάπτεται το σχετικό δημοσίευμα.

Η αναφέρουσα Βουλευτής

Αικατερίνη Σπυριδάκη
Βουλευτής Λασιθίου

Επανεξέταση του Ειδικού Χωροταξικού Σχεδίου για τον Τουρισμό

Εισηγήθηκε η Υπηρεσία Περιβάλλοντος του Δήμου Αγίου Νικολάου

Την επανεξέταση του Ειδικού Χωροταξικού Σχεδίου για τον Τουρισμό εισηγήθηκε η Υπηρεσία Περιβάλλοντος του Δήμου Αγίου Νικολάου λαμβάνοντας υπ' όψιν τα στοιχεία που αφορούν κυρίως τις περιβαλλοντικές, αλλά και τις κοινωνικο-οικονομικές παραμέτρους που επηρεάζονται από το σχέδιο αυτό. Το Ειδικό Χωροταξικό για τον Τουρισμό απασχολεί το τελευταίο χρονικό διάστημα τους φορείς, σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Ο Δήμος Αγίου Νικολάου έχει συγκροτήσει και ειδική επιτροπή, η οποία αναλύει το προτεινόμενο από την πολιτεία ΧΣΤ και επεξεργάζεται τις προτάσεις, τις οποίες θα καταθέσει ο Δήμος στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης γι' αυτό. Η στρατηγική μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων του ΧΣΤ, απασχόλησε χθες τη Δημοτική Επιτροπή και στη χθεσινόβραδινή συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου Αγίου Νικολάου. Όπως ανέφερε ο Δήμαρχος Αγιού Νικολάου Μαν. Μεθενάκης, η ΜΠΣ θα συζητήσει στην Επιτροπή Περιβάλλοντος του Περιφερειακού Συμβουλίου τις 29 Οκτωβρίου.

Η Υπηρεσία Περιβάλλοντος του Δήμου, στην εισήγηση της προς το Δημοτικό Συμβούλιο, σχετικά με τη ΜΠΕ επεσήμανε: α) Θα πρέπει να υπάρχει επαρκής επιστημονική τεκμηρίωση ως προς την επιλεγείσα μεθοδολογία και τα αποτελέσματα αυτής. β) Να περιλαμβάνει ουσιαστικές δράσεις και μέτρα περιβαλλοντικής προστασίας και όχι γενικές και αόριστες αναφορές. γ) Να ληφθούν σοβαρά υπ' όψιν οι ελλείψεις στις περιβαλλοντικές και κοινωνικές υποδομές. δ) Να ληφθεί υπ' όψιν το υποστελεχωμένο προσωπικό του Δημοσίου Τομέα που καλείται να ελέγχει την τήρηση των Περιβαλλοντικών Όρων, στο σύνολο των μελλοντικών τουριστικών επενδύσεων.

Παρατηρήσεις επί της ΣΜΠΕ

Α) Σημαντική παράμε-

τρος που όμως επηρεάζει την όλη κατεύθυνση του νέου ΕΧΠ για τον Τουρισμό και κατ' επέκταση και την ΣΜΠΕ είναι η επιλογή της **Κατηγοριοποίησης του εθνικού χώρου σε 5 κατηγορίες - με βάση τις δημοτικές ενότητες** (ΔΕ).

Η κατηγοριοποίηση με βάση τις δημοτικές ενότητες (ΔΕ) του εθνικού χώρου σε 5 τύπους περιοχών (Α), (Β), (Γ), (Δ), (Ε), και με βάση την ένταση του τουριστικού φαινομένου είναι ιδιαίτερα προβληματική για πολλούς λόγους. Η ΣΜΠΕ (σελ. 9-10), αναφερόμενη στον ποσοτικό προσδιορισμό των ορίων των κατηγοριών, διαφαίνεται τελικά

ότι το βασικό κριτήριο της κατηγοριοποίησης είναι ο δείκτης κλίνας ανά 1.000 στρ. Για το κριτήριο αυτό, προκύπτουν ερωτηματικά μεθοδολογικά, κυρίως σε σχέση με τον υπολογισμό του μέσου όρου του δείκτη, καθώς και τους συντελεστές που επιλέχθηκαν για να θέσουν τα όρια ανάμεσα στις 5 κατηγορίες. Επίσης δεν υπάρχει επαρκής τεκμηρίωση ή επεξήγηση για τα αποτελέσματα που προκύπτουν. Πολύ σοβαρό γεγονός είναι ότι δεν λαμβάνονται υπόψη σημαντικοί παράμετροι όπως η ίδια διαφοροποίηση των δημοτικών ενότητων από την άποψη του μεγέθους και των χαρακτηριστικών τους, η ανταγωνιστική σχέση του τουρισμού με άλλες δραστηριότητες, η διαθεσιμότητα των φυσικών πόρων, οι απαιτήσεις της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή κ.α. Το κριτήριο κλίνας ανά έκταση δεν είναι μόνο μεθοδολογικά, αλλά και ουσιαστικά εσφαλμένο καθώς μερικές περιοχές μπορεί να για παράδειγμα να είναι αδύναμες σύμφωνα με το συγκεκριμένο κριτήριο, αλλά για διάφορους λόγους (π.χ. έλλειψη φυσικών πόρων ή υποδομών) να έχουν εξαντληθεί το δυναμικό τους και να είναι αδύνατη η περαιτέρω τουριστική τους ανάπτυξη.

Αν αντί του ανωτέρω δείκτη χρησιμοποιηθεί

μία διαφορετική και περισσότερο συνθετική προσέγγιση κατηγοριοποίησης του εθνικού χώρου, τα αποτελέσματα ενδέχεται να είναι τελείως διαφορετικά. Κατ' αυτήν την έννοια, μπορεί να θεωρηθεί ότι η κατηγοριοποίηση στην οποία προβαίνει το ΕΧΠ είναι μια επικίνδυνη απλοποίηση, η οποία παραγνώνει τη συσχέτιση ανάμεσα στον τουρισμό και άλλες δραστηριότητες και υποδομές και τις χωρικές τους εκφάνσεις και αλληλεξαρτήσεις, όπως και σημαντικές περιβαλλοντικές παραμέτρους (βιοποικιλότητα, κλιματική αλλαγή, φυσικοί πόροι κ.ά.). Επίσης είναι μια αποσπασματική προσέγγιση για την ανάλυση και ρύθμιση της χωρικής ανάπτυξης του κλάδου, που βασίζεται αποκλειστικά στην ένταση ή χωρική πυκνότητα των βασικών εγκαταστάσεων (ξενοδοχειακά καταλύματα), σαν να μην υπήρχαν άλλες δραστηριότητες, τουριστικές και μη τουριστικές, στον χώρο, ή ως αν το σύνολο του εθνικού χώρου να προσορίζεται σχεδόν αδιακρίτως για τουριστική ανάπτυξη, και μάλιστα υπονοώντας ότι το βασικό επιδιωκόμενο αποτέλεσμα της ρύθμισης του τουρισμού είναι ο μετριασμός της έντασης του τουρισμού στις "κόκκινες" περιοχές και η γενναία προώθησή του χωρίς περιορισμούς στις "πράσινες" περιοχές.

Β) Φέρουσα ικανότητα (Φ.Ι.)

Μία σημαντική κατεύθυνση του νέου ΕΧΠ-Τ είναι η πρόβλεψη για την εκπόνηση μελετών εκτίμησης τουριστικής φέρουσας ικανότητας σε όλες τις κατηγορίες περιοχών του εθνικού χώρου, με προτεραιότητα στις «περιοχές ελέγχου (Α)» και τις «ανεπτυγμένες περιοχές (Β)», καθώς και στα τουριστικά ανεπτυγμένα και αναπτυσσόμενα νησιά. Όμως, δεν γίνεται καμία αναφορά στον ορισμό της Φ.Ι., στο περιεχόμενο και τις μεθόδους εκτίμησης της, (τα συγκεκριμένα παραπέμπονται σε μεταγενέστερη

νομοθετική ρύθμιση), καθώς και στο ποιες θα είναι οι κατευθύνσεις σε περίπτωση παραβίασής της. Επίσης δεν αναφέρεται ποια είναι η σχέση με τη «φέρουσα ικανότητα» του ν.4964/2022 και τις «Ειδικές Εκθέσεις Εκτίμησης Φέρουσας Ικανότητας» (ΕκΕΦ) που καλούνται να εκπονήσουν οι μελετητές στο πλαίσιο των εν εξελίξει Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων με βάση τα νέα Πολεοδομικά Στοιχεία της ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/32892/1414 (ΦΕΚ 200Δ/1.4.2024).

Σε κάθε περίπτωση στη μεθοδολογία των «μελετών εκτίμησης τουριστικής φέρουσας ικανότητας» πρέπει να συμπεριληφθούν οι βραχυχρόνιες μισθώσεις (AirBnB) στα δεδομένα προς αξιολόγηση.

Γ) Για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή με βάση τις προνοιές της Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής

Δεν υπάρχει αιτιολογημένη αναφορά στην κλιματική κρίση και τις επιπτώσεις της στον τομέα του τουρισμού (περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες από τις συχνές καταιγίδες), καθώς και ποιες κατευθύνσεις θα ακολουθηθούν με βάση τα νέα δεδομένα και τις μελλοντικές εκτιμήσεις. Η μόνη προσπάθεια κάλυψης του θέματος της κλιματικής αλλαγής στο ΕΧΠ-Τ, αφορά την εγκατάσταση μόνιμων κτιρίων σε σχέση με το υψόμετρο από τη γραμμή αιγιαλού και την ανάγκη χιονοδρομικών κέντρων. Όμως η Κλιματική Κρίση είναι εδώ και τα προβλήματα που ήδη αντιμετωπίζουμε είναι πολύ σοβαρά και άμεσα. Είναι προβλήματα που θέτουν σε κίνδυνο την ανθρώπινη ζωή (Θεσσαλία, Μάτι, Βορειοανατολική Αττική κ.α.). Οι υψηλές θερμοκρασίες, πυρκαγιές, πλημμύρες, ξηρασίες, απώλεια βιοποικιλότητας σε συνδυασμό με την υπέρμετρη ανάπτυξη του τουρισμού θα εντείνει αυτά τα φαινόμενα καθώς το οικολογικό αποτύπωμα του

διαφύλαξη των περιοχών Natura. Επίσης δεν είναι λογικό η μη πρόβλεψη καμίας προϋπόθεσης προστασίας των περιοχών Natura στις υπόλοιπες κατηγορίες περιοχών περιοχές Β & Γ.

- Δεν γίνεται καμία αναφορά για τα ξενικά είδη ψαριών - (λεσενιανοί μετανάστες) που έχουν εισέλθει στον θαλάσσιο χώρο της Μεσογείου. Είναι οι οργανισμοί που εμφανίζονται σε περιοχές πέραν της φυσικής γεωγραφικής τους κατανομής, λόγω ανθρωπογενών παρεμβάσεων και των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Στη Μεσόγειο εκτιμάται ότι σήμερα έχουν εισβάλει πάνω από 1.000 ξενικά είδη, ενώ στην Ελλάδα μέχρι το 2018 είχαν καταγραφεί 214, με την αγριόσαλα, τον γερμανό, το λεοντόγαυρο και τον σαρδέλλογαυρο να εμφανίζουν ολοένα και πιο δυναμική εξάπλωση κυρίως στα νότια της χώρας, όπου τα νερά είναι πιο ζεστά.

- Στην Ανατολική Κρήτη συμπεριλαμβανομένης της θαλάσσιας περιοχής του Δήμου Αγίου Νικολάου η εμφάνιση τους είναι έντονη. Θα έπρεπε να υπάρχει αναφορά στα μέτρα που πρόκειται να ληφθούν για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων τους, καθώς κάποια από αυτά «επιτίθενται» σε λουόμενους. Στην Κύπρο ήδη επιδοτείται το ψάρεμα 1 κιλού λαγοκέφαλου με 3,00 ευρώ. Αντίστοιχες δράσεις μπορούν να γίνουν και στη χώρα μας. Στα μέτρα που δύναται να ληφθούν είναι η ένταξη των συγκεκριμένων υαρίων στην διατροφή εφόσον είναι βρώσιμα και προώθηση ➔

→ της κατανάλωσης τους στις τουριστικές επιχειρήσεις εστιασείς (μπλε καβούρια, γερμανοί κ.ά.)

Ε) Υποδομές Διαχείρισης Στερεών και Υγρών αποβλήτων

Διαχείριση στερεών αποβλήτων. Στο Σχέδιο γίνεται αναφορά στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων που εγκρίθηκε το 2020 με την με αρ. 39/31.08.2020 ΠΥΣ ΦΕΚ Α'185), έχει θέσει φιλόδοξους στόχους συμβατούς με τους στόχους των οδηγιών της Ε.Ε. για τη διαλογή στην πηγή, που είναι και στόχοι των οδηγιών της δέσμης μέτρων για την κυκλική οικονομία στην πηγή, που είναι και στόχοι των οδηγιών της δέσμης μέτρων για την κυκλική οικονομία, και ιδίως την επίτευξη της αύξησης της προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση και της ανακύκλωσης των Αστικών Στερεών Αποβλήτων (ΑΣΑ) τουλάχιστον σε ποσοστό 55% κατά βάση μέχρι το 2025 και 60% κατά βάση μέχρι το 2030. Επίσης έχει τεθεί ως στόχος η ελαχιστοποίηση της υγειονομικής ταφής στο 10% των παραγόμενων ΑΣΑ έως το 2030.

Ο τομέας όμως της διαχείρισης των αποβλήτων στην Ελλάδα εξακολουθεί να έχει σοβαρά προβλήματα. Τα ποσοστά ανακύκλωσης των αστικών αποβλήτων παραμένουν σταθερά χαμηλά και η διάθεση σε ΧΥΤΑ αποτελεί σταθερά την κύρια επιλογή. Αντίστοιχα ως χαμηλά αξιολογούνται και τα ποσοστά ανακύκλωσης-ανάκτησης ειδικών ρευμάτων αποβλήτων, όπως αποβλήτα εκκαφών, κατασκευών και καταδραφισμών (ΑΕΚΚ) καθώς και τα ποσοστά χωριστής συλλογής και λιπασματοποίησης βιοαποικοδομήσιμων αποβλήτων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι:

- Οι Υποδομές διαχείρισης στερεών αποβλήτων ειδικά στις τουριστικές περιοχές αδυνατούν να ανταπεξέλθουν και στις περισσότερες περιπτώσεων, λειτουργούν οριακά.

- Υπάρχει έλλειψη θεσμικού πλαισίου σε θέματα διαχείρισης των προϊόντων που προκύπτουν από την επεξεργασία βιοαποβλήτων (ακόμα δεν έχει ψηφιστεί η ΚΥΑ για τη χρήση του

compost από βιοαποβλήτα).

- Η έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού στις εργασίες διαχείρισης αποβλήτων, καθιστά αδύνατη τη λειτουργία του όλου συστήματος (συλλογή- αποκομιδή αποβλήτων, μεταφορά, επεξεργασία κ.ά.).

- Ως εκ τούτου η εφαρμογή των όρων της κυκλικής οικονομίας απέχει πολύ από την επίτευξη των στόχων.

Ιδιαίτερος προβληματισμός υπάρχει στις περιοχές όπου με τις νεοαναγειρόμενες τουριστικές εγκαταστάσεις τα όρια των υφιστάμενων υποδομών (ΧΥΤΑ, ΣΜΑ) θα εξαντληθούν κατά πολύ. Στο προς έγκριση Σχέδιο δεν γίνεται ουδεμία αναφορά στο πως θα αντιμετωπισθούν αυτά τα θέματα.

Διαχείριση Υγρών αποβλήτων: Προφανώς προκρίνονται οι τεχνολογίες διαχείρισης υγρών αποβλήτων που δεν επηρεάζουν αρνητικά τα χερσαία & υδατικά οικοσυστήματα. Έτσι, προτείνονται Μονάδες Επεξεργασίας Λυμάτων (ΜΕΛΑ) τριτοβάθμιας επεξεργασίας στα τουριστικά καταλύματα που δεν δύναται να συνδεθούν με το κεντρικό δημοτικό αποχετευτικό δίκτυο, με προδιαγραφές για επαναχρησιμοποίηση του παραγόμενου νερού για άρδευση, το οποίο είναι σίγουρα στην σωστή κατεύθυνση.

Στην προκειμένη περίπτωση και πάλι υπάρχει έλλειμμα στις δημόσιες υποδομές, για τις οποίες απαιτείται εκσυγχρονισμός και η δημιουργία νέων στις περιοχές που δεν υπάρχουν.

Υπάρχουν Ειδικές Κατηγορίες αποβλήτων για τις οποίες δεν γίνεται καμία αναφορά, π.χ. τα απόβλητα των ελαιουργείων τα οποία αποτελούν σοβαρή μορφή ρύπανσης εδαφών, υδάτων και θαλασσών. Στο υπό έγκριση Σχέδιο δεν προτείνεται κάποιο μέτρο για την αντιμετώπιση αυτού του διαχρονικού περιβαλλοντικού προβλήματος.

Επιπροσθέτως αξίζει να αναφερθεί ότι για την ορθή λειτουργία των Μονάδων Επεξεργασίας Λυμάτων (ΜΕΛΑ) θα πρέπει να υπάρχει επαρκής ηλεκτρικός μηχανισμός για την τήρηση των Περιβαλλοντικών όρων. Ως εκ τούτου και λόγω έλλειψης ανθρώπινου δυ-

ναμικού στις δημόσιες υπηρεσίες είναι αδύνατο να λειτουργήσουν οι ελεγκτικοί μηχανισμοί, γεγονός που σημαντικό καθώς η μη τήρηση των περιβαλλοντικών όρων, συνεπάγεται αρνητικές επιπτώσεις που επηρεάζουν την ποιότητα του περιβάλλοντος και κατ'επέκταση την ποιότητα του τουριστικού προορισμού (λόγω δυσφήμισης).

ΣΤ) Για την παράκτια ζώνη

Ως παράκτια ορίζεται η ζώνη πλάτους 500 μ. από τη γραμμή αιγιαλού, που μπορεί κατά περίπτωση να είναι μικρότερου πλάτους με βάση την ισχύη των 100 μ. Η παράκτια ζώνη έχει υποστεί τη μεγαλύτερη πίεση λόγω της τουριστικής ανάπτυξης. Διάβρωση των ακτών, αλλοίωση του τοπίου, επιπτώσεις στη χλωρίδα και πανίδα είναι επιπτώσεις μη αναστρέψιμες λόγω έλλειψης διαχειριστικών μέτρων προστασίας των παράκτιων περιοχών.

Στη Σύμβαση της Βαρκελώνης για την Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος και της Παράκτιας Περιοχής Της Μεσογείου, προβλέπεται αδόμητη ζώνη 100 μ. από την γραμμή αιγιαλού. Στην κείμενη νομοθεσία δεν έχει προβλεφθεί η συγκεκριμένη ρύθμιση αν και είναι νομικά δεσμευτική. Στο νέο ΕΧΠ Τουρισμού δεν γίνεται κάποια ιδιαίτερη αναφορά και ως εκ τούτου δεν υιοθετεί την αδόμητη ζώνη των 100 μ. Θα πρέπει ειδικά για την παράκτια ζώνη να δοθεί ιδιαίτερη μέριμνα καθώς πληθώρα νέων έργων (λιμενικά έργα, Μαρίνες ξε-

νοδοχείων κ.α) πρόκειται να αδειοδοτηθούν, ως εκ τούτου το κράτος πρέπει να προετοιμαστεί εκπονώντας κατάλληλες μελέτες διαχείρισης του παράκτιου χώρου, προκειμένου και να βάλει τους «όρους» που στοχεύουν σε στην προστασία του.

Ζ) Για την διαχείριση υδάτων

Εκτός των περιγραφόμενων μέτρων στο υπό έγκριση Σχέδιο, πρέπει να συμπεριληφθούν θεσμικές αλλαγές και κίνητρα σε σχέση με την τροποποίηση των προδιαγραφών σε υποδομές που χρησιμοποιούν νερό. Για παράδειγμα πρέπει να επιβληθεί η κατάρτιση χρήσης πόσιμου νερού στις κολυμβητικές δεξαμενές. Η χρήση του θαλασσινού νερού στις πισίνες των τουριστικών καταλυμάτων θεωρείται πλέον μονόδρομος.

Επίσης καθώς πρόκειται να υλοποιηθούν μονάδες αφαλάτωσης προκειμένου να αντιμετωπισθούν τα σοβαρά θέματα λειψυδρίας, θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα για την ορθή διαχείριση του αλμολοιπού με βασικό γνώμονα την διατήρηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Η) Υποδομές μεταφορών (οδικό δίκτυο, πύλες εισόδου)

Το σύνολο των τουριστικών επενδύσεων θα αντιμετωπίσουν σοβαρά θέματα προσβασιμότητας και προσέγγισης στους τουριστικούς προορισμούς εφόσον δεν εξασφαλιστεί ασφαλές & λειτουργικό οδικό δίκτυο (ΒΟΑΚ). Ο εκσυγχρονισμός των αεροδρομίων, η επιτάχυνση των έργων για την δημιουργία νέων (αερο-

δρόμιο Καστελλίου), η αναβάθμιση λιμανιών κ.α. η πύκνωση δρομολογίων, είναι μέτρα που δεν έχουν αναλυθεί εκτενώς στο υπό έγκριση σχέδιο. Ο εκσυγχρονισμός και η χρήση νέων αντιρρυπαντικών τεχνολογιών στις νέες υποδομές επιδρούν θετικά στο περιβάλλον και κατ'επέκταση προάγουν τον βιώσιμο τουρισμό.

Θ) Υποδομές Υγείας

Η εξασφάλιση των υποδομών Υγείας θα έπρεπε να προηγηθεί άλλων των Σχεδιασμών. Η ύπαρξη Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων επηρεάζει την επιλογή για ένα τουριστικό προορισμό από τους επισκέπτες. Είναι γεγονός ότι υπάρχει έλλειμμα στις υποδομές Υγείας αλλά και υποστελέχωση αυτών.

Παρά ταύτα δεν γίνεται κάποια ουσιαστική αναφορά για τα μέτρα αντιμετώπισης του σοβαρού αυτού θέματος που επηρεάζει το σύνολο της κοινωνίας αλλά και την τουριστική βιομηχανία.

Ι) ΕΧΠ και ειδικές μορφές τουρισμού

Η ανάπτυξη των ειδικών μορφών τουρισμού, που θα αξιοποιούν πολιτιστικούς και περιβαλλοντικούς πόρους πρέπει να στηρίζεται στη διασφάλιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων που διαβιώνουν σε αυτές τις περιοχές. Αυτό μπορεί να εξασφαλιστεί μέσα από ολοκληρωμένα τοπικά σχέδια ανάπτυξης και όχι από ρυθμίσεις δόμησης. (ανάπτυξη υποδομών, κίνητρα, ανθρώπινο δυναμικό κ.α.).

Κ) Προώθηση των μεγάλων, οργανωμένων αναπτύξεων

Δίνεται προτεραιότητα στις εκτός σχε-

δίου οργανωμένες μορφές μεγάλων τουριστικών αναπτύξεων οι οποίες αλλοιώνουν ακόμη περισσότερο το ελληνικό τοπίο. Η χώρα μας έχει καταστεί ελκυστικός τουριστικός προορισμός λόγω της μικρής κλίμακας.

Η προώθηση των μεγάλων, οργανωμένων αναπτύξεων («Οργανωμένες Μορφές Ανάπτυξης Τουρισμού» - ΟΜΑΤ) στο σύνολο της επικράτειας, παραπέμπει σε λογική «all inclusive». Πρόκειται για εγκαταστάσεις που μειώνουν τη διάχυση των ωφελειών του τουρισμού σε άλλους κλάδους της τοπικής οικονομίας, κυρίως το τοπικό εμπόριο και εστίαση.

Λ) ΕΧΠ και Κοινωνική Διάσταση

Η παραμονή του ντόπιου πληθυσμού στον τόπο διαμονής εξαρτάται από σύνολο παραγόντων. Η εξασφάλιση στέγης στους νησιωτικούς κυρίως προορισμούς στους κρατικούς λειτουργούς (δασκαλοί, πυροσβέστες, γιατροί, αστυνομικοί κ.α.), που αναζητούν αξιοπρεπείς συνθήκες διαμονής σε προσιτές τιμές, αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την παραμονή του πληθυσμού στην περιφέρεια. Στο υπό έγκριση Σχέδιο γίνεται αναφορά για εγκαταλελειμμένα κτίρια χωρίς όμως να γίνεται μια σοβαρή πρόταση για την αξιοποίησή τους. Μια πρόταση θα ήταν να δημιουργηθούν οι κτιριακές υποδομές (ή να χρησιμοποιηθούν τα εγκαταλελειμμένα κτίρια - να διαμορφωθούν κατάλληλα) για να εξυπηρετήσουν τον συγκεκριμένο σκοπό.